

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 01 » 09 2023р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАПСИХОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
освітнього рівня	перший (бакалаврський)
освітньої програми	021.00.01 Ведучий телевізійних програм

Київ — 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1421/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)

« 01 » 09 2023

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства
Протокол від 10 серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми Ведучий телевізійних програм
_____.2022 р.

Гарант освітньої програми _____ (А. Л. Лісневська)

Робочу програму перевірено
01.09.2022 р.

Заступник декана _____ (С. І. Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ («__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіапсихологія

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	5/150
Курс	2
Семестр	3, 4
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, зокрема:	150
Аудиторні	70
Модульний контроль	10
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	40
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у студентів системи знань щодо особливостей медіа виробництва та медіа впливу, виявлення психологічних закономірностей поведінки людини в полікультурних медіапросторах, психологічних феноменів і механізмів сприйняття особистістю інформації, процесів формування і функціонування медіа компетентності особистості.

Завдання:

- сформувати у студентів наукові уявлення про медіапсихологію, її принципи, напрями досліджень;
- створити у студентів цілісне уявлення про системи масмедіа;
- проаналізувати соціально-психологічні проблеми медіакультури;
- ознайомити студентів із основними методами дослідження ефектів масмедіа;
- розкрити психологічні основи медіавиробництва і медіаспоживання.

У результаті засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни «Медіапсихологія» під час лекційних, семінарських, практичних занять і самостійної роботи студенти набувають таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК-1 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК-2 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК-6 Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК-8 Здатність працювати у команді.

ЗК-9 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-13 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-14 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-15 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-16 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-17 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про мистецтво і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовуючи різні форми та види рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

ФК-2 Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК-3 Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

ФК-5 Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК-9 Здатність здійснювати ділову комунікацію.

ФК-10 Здатність здійснювати редакторсько-сценарну/ продюсерську діяльність у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК-11 Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуальної культури.

ФК-13 Здатність здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень аудіовізуальної культури, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК-14 Здатність відстежувати перспективні зміни в сфері аудіовізуального мистецтва, використовуючи оригінальні іншомовні джерела.

ФК-16 Здатність формувати систему взаємодії в соціальних медіа та відеохостингах, використовуючи сучасні цифрові комунікаційні інструменти, будувати взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами аудіовізуального ринку.

ФК-17 Усвідомлення етичних та правових норм професійної діяльності.

ФК-18 Здатність знаходити оптимальні рішення відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та психологічних характеристик учасників міжособистісної та масової комунікації.

ФК-19 Усвідомлення психологічних умов та наслідків комунікаційного впливу на аудиторію авторського аудіовізуального твору.

Програмні результати навчання

РН-1 Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної/ продюсерської/ режисерської/ операторської/ звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні аудіовізуальних творів.

РН-5 Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

РН-6 Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

РН-8 Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

РН-10 Оформлювати виробничу документацію.

РН-11 Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливостей роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.

РН-18 Приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і способів прийняття рішень.

РН-19 Усвідомлювати колективну природу аудіовізуального твору, здійснювати ефективний тайм-менеджмент з виконавцями від задуму до практичної його реалізації та поширення в інтернет-середовищі.

РН-20 Розуміти можливості та специфіку цифрових комунікаційних інструментів соціальних мереж, орієнтуватися в трендах візуальних образів, відповідно психологічних особливостей цільової аудиторії.

РН-21 Володіти навичками візуальної комунікації, вміти поєднувати візуальні, текстуальні та аудіовізуальні контенти.

РН-23 Знати, розуміти й використовувати правові та етичні норми у своїй професійній діяльності.

РН-24 Виявляти високий рівень психологічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, здатності до самоаналізу.

РН-25 Вміти оцінити співрозмовника на основі здобутих знань для досягнення комунікативної мети.

РН-26 Використання результатів сучасних психологічних досліджень типових вікових, гендерних, етнонаціональних характеристик цільової аудиторії, застосування отриманих знань під час творення авторського аудіовізуального продукту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					С е м е с т р о в и й к о н т р о ль
			Л е к ц ії	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	М о д у л ь н и й к о н т р о ль	С а м о с т і й н а р о б о т а	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіапсихології								
1.	Медіапсихологія як галузь психологічного знання	10	2	2	2	-	4	-
2.	Історія становлення і розвитку масмедіа	8	2	-	2	-	4	-
3.	Методи дослідження в медіапсихології	8	2	2	2	-	2	-
4.	Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії	8	2	-	2	2	2	-
5.	Психологічні закономірності медіавиробництва і медіавпливу	10	2	2	2	2	2	-
6.	Масмедіа і культура	8	2		2	-	4	-
Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі								
7.	Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ	6	2	-	2	-	2	-
8.	Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини	10	2	2	2	2	2	-
9.	Медіасоціалізація та її вікові норми	8	2	-	2	-	4	-
10.	Медіаімунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі	10	2	2	2	2	2	-
11.	Особливості агресивності медіасередовища	6	2	-	2	-	2	-
Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту								
12.	Психологічні ефекти масмедіа	8	2	-	2	-	4	-
13.	Психологічний аналіз медіадискурсу	10	2	2	2	-	4	-
14.	Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації	10	2	2	2	2	2	-
	Підготовка до контрольних заходів	30	-	-	-	-	-	30
	<i>Разом</i>	150	28	14	28	10	40	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

Предмет, завдання, категорії, принципи медіапсихології. Базові поняття. Завдання, напрями медіапсихологічних досліджень. Взаємозв'язок медіапсихології з іншими науками (соціальна психологія, соціологія, педагогіка, медіаосвіта, журналістика, культурологія, кроскультурна психологія, психологія масових комунікацій та ін.). Зарубіжні та вітчизняні представники медіапсихології та їх внесок у розвиток галузі. Розвиток і становлення зарубіжних і вітчизняних досліджень в галузі медіакомунікацій. Сучасний стан медіапсихологічних досліджень.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (2 год.)

Масмедіа як психологічний феномен. Класифікація засобів масової інформації. Історія емпіричних досліджень засобів масової інформації. Теорії і моделі масової комунікації. Соціально-психологічна функція засобів масової інформації в сучасному суспільстві. Роль ЗМІ в соціальному конструюванні реальності.

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

Підходи до дослідження масмедіа (загальнопсихологічний, соціально-психологічний, соціологічний). Методи дослідження масових комунікацій. Медіаметрія. Рейтинг. Опитування. Інтерв'ю. Розмова. Тести. Контент-аналіз. Щоденникові записи. Групові обговорення. TV-метрія. Дискурс-аналіз. Метод фокусування груп. Мета-аналіз.

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

Психологічні особливості медіакомунікації як складової соціальної системи. Функції медіакомунікації. Медіасередовище: зміст поняття, загальні та специфічні ознаки. Класифікація медіа. Канали масмедіа.

Тема 5. Психологічні закономірності медіавиробництва і медіавпливу (2 год.)

Види медіавпливу: навіювання, зараження, наслідування й переконання. Механізми створення моральної паніки. Соціальна перцепція. Її закономірності. Вплив на медіавиробництво, на медіасприйняття. Психологічні механізми медіасприймання (готовність, очікування, ідентифікація, емпатія, катарсис, ефект емоційного зараження). Каузальна атрибуція. Селективна типізація. Стереотипотворення. Дискурсивні практики у створенні моральної паніки.

Тема 6. Масмедіа і культура (2 год.)

Культура як психологічний феномен, як система інформації та як комунікація. Процеси глобалізації та культура. Мультимедіа як феномен культури, засіб комунікацій та культурного обміну. Соціально-психологічні функції мас-медіа в сучасній культурі та сучасні тенденції розвитку масових комунікацій. ЗМІ та культура: ефекти взаємодії (Вплив культури на мас-медіа та вплив мас-медіа на культуру). Теоретичні проблеми дослідження медіа у різних

культурах. Культурні відмінності у медіаповедінці людей. Культурна самоідентифікація особистості у сучасному медіапросторі. Медіасвіт, культурно-психологічний простір, переходи та бар'єри культурних меж особистості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБИСТІСТЬ У МЕДІАПРОСТОРІ

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

Людина як об'єкт медіапсихології. Проблема локалу перебування сучасної людини. Рубіжна свідомість. Роль несвідомого у сприйманні інформації. Світ як симулякр, явища як міф. Перспективи і загрози сучасних ЗМІ у відображенні мислителів: інформаційне суспільство, суспільство споживання, суспільство спектаклю.

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси (меми). Маніпулятизація медіапростору. Соціалізація дитини в умовах агресивного медіасередовища (медіанасильство, сексуалізація, агресивний шум). Вплив масмедіа на когнітивний та емоційний розвиток, дозвільні практики молоді.

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (2 год.)

Вікові особливості взаємодії дитини з медіа в родинному контексті. Ризики для дітей до 6-7 років. Ризики для дітей до 9-10 років. Ризики для дітей до 12 років. Ризики для дітей до 16 років. Реаліті-шоу, ток-шоу, епатажні гумористичні програми для молоді (місія, функції). Кіно: впливу та роль у житті людини. Психологічні особливості Інтернет-культури. Функції, типологія ефектів впливу Інтернету. Адиктивні феномени у віртуальному просторі. Медіапсихологічні технології формування ціннісних орієнтацій особистості

Тема 10. Медіаімунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

Компетентність, психологічна культура особистості. Медіакомпетентність як результат медіаутворення та властивість особистості. Медіакомунікативна компетентність, медіаграмотність, медіаосвіченість, медіазахищеність: співвідношення понять. Структура і критерії медіакомпетентності. Види грамотності й освіченості щодо ЗМІ. Поняття «медіаімунітет». Медіакомпетентність як форма і компонент формування культурно-психологічної компетентності особистості. Роль культурно-психологічної компетентності у процесі здійснення медіакомунікативної взаємодії. Аналіз програм формування медіакомпетентності особистості.

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

Проблема медіанасильства. Класифікація медіа-насильства на основі вікової психології. Результати психологічних досліджень впливу сцен насильства на формування агресивної поведінки. Типи агресивних медіатекстів. медіатравма. Цькування як форма агресивності. Кіберцькування (кібербулінг).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МЕДІАКОНТЕНТУ

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (2 год.)

Види ефектів масової комунікації. Типологія ефектів масової комунікації. Моделі ефектів. Колективні реакції на вплив медіа. Види впливу інформаційного повідомлення на групи реципієнтів. Сфери досліджень ефектів медіа. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

Психологічна експертиза медіадискурсу: мета, завдання, загальна процедура проведення, умови ефективності. Технологія експертизи друкованої медіапродукції. Психологічна експертиза аудіальної медіапродукції. Технологія експертизи телевізійної медіапродукції. Психологічний аналіз кінофільмів.

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

Новинний медіаконтекст. Маніпулятивні прийоми у подачі новин. Критерії реалізації негативної і позитивної інформації. Мильні опери: фантазія і реалізм. Реаліті-ТБ як альтернативна реальність. Самоідентифікація глядачів і примірка ролей. Процес інтерактивності у жанрі ток-шоу. Специфіка висвітлення спорту у прямих теле- і радіотрансляціях. Реклама як інструмент маніпуляції. Невербальна поведінка і образи у рекламі. Використання у рекламі психоаналіза і несвідомих бажань споживача. Правила написання PR-текстів. Політичний піар: психологічний і соціально-психологічний аспекти.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	5	5	3	3
Відвідування практичних занять	1	6	6	5	5	3	3
Робота на практичному занятті	10	60	60	50	50	30	30
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	30	30	20	20	20	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	5	25	3	15
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50	1	25
<i>Разом</i>		113	185	89	157	62	98
Максимальна кількість балів: 440							
Розрахунок коефіцієнта: $440 : 60 = 7,33$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіапсихології

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (4 год.)

Завдання

1. Порівняти поняття: «психологія як наука» та «медіа».
2. Проаналізувати розвиток медіапсихології та її зв'язок з іншими науками.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (4 год.)

1. Дати коротку характеристику різних видів медіа.
2. Проаналізувати і порівняйте різні теорії, моделі масових комунікацій.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

1. Охарактеризувати підходи до дослідження мас-медіа.
2. Здійснити аналіз наукових методів і визначити переваги, недоліки їх застосування в медіапсихології.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

1. Схарактеризувати теорії взаємодії засобів масових комунікацій та аудиторії.
2. Визначити роль медіа у соціальному конструюванні реальності.
3. Описати механізми формування соціальних стереотипів та уявлень у процесі масових комунікацій.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 5. Психологічні закономірності медіавиробництва і медіавпливу (2 год.)

1. Перерахувати і розкрити зміст психологічних методів впливу мас-медіа на аудиторію.
2. Пояснити двосторонній вплив між мас-медіа й аудиторією.
3. Описати важливість усвідомлення ефектів впливу масмедіа у процесі дослідження медіапсихології.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 6. Масмедіа і культура (4 год.)

1. Охарактеризувати взаємозв'язок культури і мас-медіа.
2. Виявити культурні відмінності у медіаповедінці людей.
3. Визначити поняття: «культурно-психологічний простір особистості», «перехід культурних кордонів», «культурно-психологічні бар'єри».

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі.

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

1. Визначити взаємозв'язки між соціально-психологічними характеристиками особистості і типом медіакомунікативної поведінки.
2. Охарактеризувати ефекти впливу мас-медіа на особистість.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

1. Проаналізувати взаємозв'язок цінностей особистості з мотивами звернення до мас-медіа.
2. Визначити психологічні механізми сприйняття медіа.
3. Розкрити зміст ефектів впливу мас-медіа на особистість: ефекти звикання, ефект ілюзії знань, ефект бумерангу .

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (4 год.)

1. Визначити зміст поняття «віртуальна реальність».
2. Проаналізувати ефекти впливу Інтернету і телебачення на дитину.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 10. Медіаімунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

1. Розкрити зміст понять «інформаційно-психологічна безпека особистості», «медіаімунітет», «інформаційний менталітет»..

2. Проаналізувати зв'язок компетентності і психологічної культури особистості.
3. Схарактеризувати критерії та показники медіакомпетентності.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

1. Розкрити причини, фактори ризику розвитку медіаадиктивних форм поведінки.

2. Визначити вплив кібербулінгу на особистість.
3. Описати медіа залежності різних типів.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (4 год.)

1. Розкрити зміст психологічних методів впливу масмедіа на аудиторію.

2. Визначити медіапланування як процес характеристики цілей і стратегій ефективного застосування ЗМІ.

3. Описати колективні реакції на вплив медіа.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (4 год.)

1. Провести психологічний аналіз одного радіоповідомлення (радіопередачі), одного художнього фільму, одного мультфільму та одного будь якого друкованого медіа.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

1. Здійснити психологічний аналіз двох будь-яких реклам.

2. Схарактеризувати найпоширеніші психотехнології в рекламі.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка – 5 балів.
2. Оцінюватимуться оригінальність (1 бал), самостійність мислення (2 бали), аргументованість матеріалу (2 бали).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Пройдіть тест, складений на основі матеріалів тем дисципліни:

Приклад запитань:

1. Медіапсихологія - це наука про...

1) журналістику як соціальний інститут загалом;

2) форми і методи маніпуляції особистістю;

3) форми здійснення нелокальних психічних процесів у просторі масової комунікації;

4) психологічну експериментологію.

Вимоги до проходження тесту:

1. Обрати одну правильну відповідь.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)

Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль здійснюється у формі екзамену. До екзамену допускаються ті студенти, які відвідували лекційні, семінарські, практичні заняття, писали модульні контрольні роботи, виконували самостійну роботу і мають у сукупності за всі види діяльності не менше 60 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Медіапсихологія як нова галузь психологічних досліджень.
2. Медіапсихологія у системі міждисциплінарних досліджень.
3. Сучасний стан і перспективні напрямки досліджень у медіапсихології.
4. Основні категорії медіапсихології.
5. Медіареальність як психологічний феномен.
6. Психологічні проблеми медіакультури як нової соціальної реальності.
7. Основні методи досліджень у медіапсихології.
8. Психологічні моделі функціонування ЗМІ.
9. Проблеми сприйняття у медіапросторі.
10. Особливості управління процесами уваги.
11. Проблема суб'єкта та об'єкта медіапростору.
12. Соціально-психологічні особливості різних груп аудиторії ЗМІ.
13. Психологічні методи впливу мас-медіа на аудиторію.
14. Теорії впливу ЗМІ на аудиторію.
15. Ефекти впливу мас-медіа на особистість.
16. Вплив ЗМІ на емоційний розвиток особистості.
17. ЗМІ як джерело агресії та насильства. Феномен медіальної агресії.
18. Вплив ЗМІ на когнітивний розвиток дітей та підлітків.
19. Дослідження впливу мас-медіа, Інтернету та соціальних мереж на дітей.
20. Психологічні особливості Інтернет-культури.
21. Адиктивні феномени у віртуальному просторі.

22. Кібербулінг як психологічний феномен та його наслідки.
23. Технології медіадії та їх типи.
24. Масмедіа як інструмент маніпуляції та засіб медіатерапії.
25. Медіапланування як процес досягнення цілей використання ЗМІ.
26. Проблеми інформаційної безпеки ЗМІ.
27. Структура та критерії медіакомпетентності.
28. Медіаосвіта і проблема інформаційно-психологічної безпеки особистості.
29. Методи формування медіакомпетентності.
30. Медіаімунітет, його особливості.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Медіапсихологія»

(денна форма)

Разом: 150 год., лекційні заняття – 28 год., практичні заняття – 28 год., семінарські заняття – 14 год., семестровий контроль – 30 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 10 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II					Змістовий модуль III		
Назва модуля	Теоретичні основи медіапсихології						Особистість у медіапросторі					Психологічний аналіз медіаконтенту		
Теми лекційних занять	Медіапсихологія як галузь психологічного знання	Історія становлення розвитку масмедіа	Методи дослідження в медіапсихології	Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії	Психологічні закони впливу медіавиробництва і медіавпливу	Масмедіакультура	Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ	Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини	Медіасоціалізація та її вікові норми	Медіаімуунет, медіакомунікаційні умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі	Особливості агресивної медіасервіси	Психологічні ефекти масмедіа	Психологічний аналіз медіаконтенту	Соціальна психологія і особливості сприйняття окремих видів масової комунікації
Семінарські заняття	11	-	11	-	11	-	-	11	-	11	-	-	11	11
Практичні заняття	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю				Модуль на контрольна робота	Модуль на контрольна робота			Модуль на контрольна робота		Модуль на контрольна робота				Модуль на контрольна робота

				1(25 балів)	1(25 балів)			1(25 балів)		1(25 балів)				1(25 балів)		
Підсумкови й контроль				Екзамен												

$K = 440 : 60 = 7,33$

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Бутиріна М. В. Медіапсихологія : до питання формування навчальної дисципліни. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2012. №4. С. 85-90.
2. Вітюк Н.Р. Медіапсихологія : навчально-методичний посібник для студентів 3. спеціальності «Психологія». Івано-Франківськ, 2017. 112 с.
3. Жарков Я.М., Дзюба М.Т., Замаруєва І.В. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави : Підручник. К., 2008. 274 с.
4. Зражевська Н.І. Масова комунікація і культура : Лекції. Черкаси, 2006. 172 с.
5. Іванова В. Публіцистика. Масова комунікація : медіа енциклопедія. К., 2007. 778 с.
6. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : Навчальний посібник. К., 2010. 258 с.
7. Кириченко В. В. Основи медіапсихології : методичні рекомендації. Житомир, 2015. 25 с.
8. Кириченко В.В. Психологія інформаційної діяльності : навчальний посібник. Житомир, 2014. 146 с.
9. Кулик В. Дискурс українських медій. К., 2010. 655 с.
10. Лігачова Н., Черненко С., Іванов В., Дацюк С. Маніпуляції на ТБ. К., 2003. 190 с.
11. Найдьонова Л.А. Медіапсихологія. Основи рефлексивного підходу : Підручник. Кіровоград, 2015. 244 с..
12. Найдьонова Л. А. Кібер-булінг підлітків (віртуальний терор) як новітній феномен інформаційної доби : теоретико-методичні засади подолання і профілактики. *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. №8. С. 10–18.
13. Нариси української популярної культури. О. Гриценко, М. Стріха, В. Солодовник, Є. Кононенко, О. Різник. К., 1998. 760 с.
14. Різун В. В. Маси : Тексти лекцій. К., 2003. 118 с.
15. Субашкевич І. Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді : монографія. Львів, 2019. 249 с.
16. Субашкевич І. Р. Формування ціннісно-сміслової сфери студентів педагогічних спеціальностей медіапсихологічними технологіями. Львів, 2016. 59 с.

Додаткові:

1. Данько Ю. А. Феномен тролінгу як форма комунікативної інтернетвзаємодії : політичний аспект. *Вісник Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”*. 2015. № 2 (25).
2. Довідник. Журналістика та медіа : Енциклопедія ; 3. Вайшенберг, Г. Й. Кляйнштойбер, Б. Пьорксен. К., 2005. 529 с.
3. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ, 2012. 352 с.
4. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика. К., 2008. 224 с.

5. Корнєєв В. М. Підходи до вивчення прихованого текстового впливу. *Вісн. Київ. ун-ту. Журналістика*. 2001. Вип. 9. С. 75-79.
- Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід ; за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. К., 2009. 440 с.
6. Найдьонова Л. А. Вплив медіа на розвиток особистості. *Медіаосвіта та*
7. *медіаграмотність : підручник за ред. В. В. Різуна*. К., 2012. С. 237-282.
8. Петрунько О.В. Діти і медіа:соціалізація в агресивному медіа середовищі. Ніжин, 2011. С.164-187.
9. Підгірна І. С. Індивідуальні стилі медіакомунікації підлітків. *Наукові студії із соціальної та політичної психології : Збірник статей*. К., 2015. С. 269-280.
10. Сучасний медіаменеджмент в друкованих ЗМІ : Шляхи роздержавлення української преси ; В. Іванова, Н. Ланге. К., 2008. 300 с.
11. Український енциклопедичний кінословник. Т. 1. Основні терміни та поняття ; С. Д. Безклубенко; О. Г. Рутковський. Вінниця, 2006. 500 с.

Завдання для практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

План.

1. Предмет, завдання, категорії, принципи медіапсихології.
2. Взаємозв'язок медіапсихології з іншими науками.
3. Розвиток і становлення зарубіжних і вітчизняних досліджень в галузі медіакомунікацій.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа (2 год.)

План.

1. Історія емпіричних досліджень засобів масової інформації.
2. Соціально-психологічна функція засобів масової інформації в сучасному суспільстві.
3. Роль ЗМІ в соціальному конструюванні реальності.

Тема 3. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

План.

1. Методи дослідження масових комунікацій.
2. Контент-аналіз.
3. Групові обговорення.

Тема 4. Медіакомунікація: психологічна характеристика взаємодії медіа й аудиторії (2 год.)

План.

1. Функції медіакомунікації.
2. Медіасередовище
3. Канали масмедіа.

Тема 5. Психологічні закономірності медіавиробництва і медіавпливу (2 год.)

План.

1. Вплив на медіавиробництво, на медіасприйняття.
2. Психологічні механізми медіасприймання.
3. Дискурсивні практики у створенні моральної паніки.

Тема 6. Масмедіа і культура (2 год.)

План.

1. Мультимедіа як феномен культури, засіб комунікацій та культурного обміну.
2. Соціально-психологічні функції мас-медіа в сучасній культурі та сучасні тенденції розвитку масових комунікацій.
3. Культурна самоідентифікація особистості у сучасному медіапросторі.

Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі

Тема 7. Сучасна особистість у контексті функціонування ЗМІ (2 год.)

План.

1. Людина як об'єкт медіапсихології.
2. Роль несвідомого у сприйманні інформації.
3. Перспективи і загрози сучасних ЗМІ у відображенні мислителів.

Тема 8. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

План.

1. Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини.
2. Маніпулятизація медіапростору.
3. Вплив масмедіа на когнітивний та емоційний розвиток, дозвільні практики молоді.

Тема 9. Медіасоціалізація та її вікові норми (2 год.)

План.

1. Психологічні особливості Інтернет-культури.
2. Функції, типологія ефектів впливу Інтернету.
3. Медіапсихологічні технології формування ціннісних орієнтацій особистості

Тема 10. Медіаіунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

План.

1. Медіакомпетентність як результат медіаутворення та властивість особистості.
2. Структура і критерії медіакомпетентності.
3. Аналіз програм формування медіакомпетентності особистості.

Тема 11. Особливості агресивності медіасередовища (2 год.)

План.

1. Класифікація медіа-насильства на основі вікової психології.
2. Типи агресивних медіатекстів.
3. Цькування як форма агресивності. Кіберцькування (кібербулінг).

Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту

Тема 12. Психологічні ефекти масмедіа (2 год.)

План.

1. Типологія ефектів масової комунікації.
2. Види впливу інформаційного повідомлення на групи реципієнтів.
3. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Тема 13. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

План.

1. Психологічна експертиза медіадискурсу:
2. Технологія експертизи друкованої медіапродукції.
3. Психологічний аналіз.

Тема 14. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

План.

1. Критерії реалізації негативної і позитивної інформації.
2. Процес інтерактивності у жанрі ток-шоу.
3. Політичний піар: психологічний і соціально-психологічний аспекти.

Завдання для семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Медіапсихологія як галузь психологічного знання (2 год.)

- 1.Завдання, напрями медіапсихологічних досліджень.
- 2.Зарубіжні та вітчизняні представники медіапсихології та їх внесок у розвиток галузі.
- 3.Сучасний стан медіапсихологічних досліджень.

Тема 2. Методи дослідження в медіапсихології (2 год.)

1. Методи дослідження масових комунікацій.
2. Медіаметрія. Рейтинг. Опитування. Інтерв'ю.
3. Розмова. Тести. Контент-аналіз. Щоденникові записи.
4. TV-метрія. Дискурс-аналіз. Мета-аналіз.

Тема 3. Психологічні закономірності медіавиробництва і медіавпливу (2 год.)

1. Навіювання, зараження, наслідування й переконання.
2. Соціальна перцепція. Її закономірності.
3. Психологічні механізми медіасрпиймання

Змістовий модуль 2. Особистість у медіапросторі

Тема 4. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини (2 год.)

1. Моделювання і культивування, фреймінг і праймінг.
2. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси (меми).
3. Соціалізація дитини в умовах агресивного медіасередовища (медіанасильство, сексуалізація, агресивний шум).

Тема 5. Медіаіунітет, медіакомпетентність як умови ефективної поведінки особистості у сучасному медіапросторі (2 год.)

1. Медіакомунікативна компетентність, медіаграмотність, медіаосвіченість, медіазахищеність: співвідношення понять.
2. Поняття «медіаіунітет».
3. Роль культурно-психологічної компетентності у процесі здійснення медіакомунікативної взаємодії.

Змістовий модуль 3. Психологічний аналіз медіаконтенту

Тема 6. Психологічний аналіз медіадискурсу (2 год.)

1. Технологія експертизи друкованої медіапродукції.
2. Психологічна експертиза аудіальної медіапродукції.
3. Технологія експертизи телевізійної медіапродукції.

Тема 7. Соціально-психологічні особливості сприймання окремих видів масової комунікації (2 год.)

1. Новинний медіаконтекст.
2. Самоідентифікація глядачів і примірка ролей.
3. Реклама як інструмент маніпуляції.